

Өртээ 3 көп

РСФСР-ийн Дээдэ Сөвдийн Президиумууд Даргазы М. ЯСНОВ,
РСФСР-ийн Дээдэ Сөвдийн Президиумууд Секретары Х. НЕШКОВ.
Москва, 1982 чылдын декабрь 14

«О. ШЫНАЛ» совхоз.

ССРЭ-ийн тургустунганын 60 чылын-
га тураскааткан Бүгү-россиянын социа-
листиг чарыжынга белик туннеадерни че-

Әуылда қиынғанда, күш-ажылды коллективтердің хай нурууды, үлестірууді, көзді ағыл-ағынды, транспорттан, тауғанды болғаш ұсы ағыл-ағындың әсіе-дә дәйірінің муң-мұ ағылданғандары юбилейді чылдың планның дәлалғандар болғаш социалистік хуләселерін хууса бетінде нүстөткенер. Үлестіру проруцияның бұадер болғаш сайғадар, күш-ажылдың бұадерчү-лүү бәдлер тәлізі-біле он бир айлардың планларын республика кеңеші-ининг нүстөткен. Бө айғар 1982 чылдың болғаш беш чылдың баштайғы ийі чылдарың күрүне планары нүстөткен.

Нөдөз амыл-ишчилер 1982 чылда агаар-бойдустануу нарын байдалдарында мөл амыланын продукттарын бугааренин болгаш бетеленинн өзүлденн хан-лар дээш улуг куженишкинни ашылдан. Дүк болгаш кууруг садарынын чыл глантнын республика мүүсөдипкен. Эт болгаш сүт сааар талызы-бой чыл пландары күүсөткен. Республиканын туугу организдаларынын, тран-спорт, сэдгь коммунал-амырал ханлырыгга бугауруглерини болгаш улус амыл-агынын база културтанын өске-да адыраларын хей нуруузу план-нын даалгаларны болгаш социалистг хүлээлгелерни чедишкенинн күүсөд-турар.

ССРЗ-нің тургустунганының 60 чылынга алдар болдурган социалистиг чарыша чедиингилери дашт РФС-ини Министрлер Чевуелинини белгаш ВПСЦ-тиг шилчир Кызыл тургу-биле Тыва АССР-ни демегелеш. Чамды район-р белгаш совхозтар коллективтери СЭПТ-ти-ны, ССРЗ-ниг Министрлер Чевуелинини, ВПСЦ-тиг белгаш ВЛКСМ-ти-ны, а ол ыкшаш РФСР-ниг Министрлер Чевуелинини белгаш ВПСЦ-тиг шилчир Кызыл тунтары-биле шалд-аткан.

Донтаамал сагыш салышыкыны болгаш кичэнгей дээш ханызы-биле өрүк четтергенин ССРП Төп Комитетинге, ССРЗ-ниң Дээш Советиниң Президиумунга болгаш ССРЗ-ниң Министрлер Чөвүленинге Тыва АССР-ниң ашылчындары, иредэ ажил-чилчилери, улусчу интеллигенциязы болгаш бүгү ажилчы чоннары илгерилейдишкан, өлөр Коммунисттик партияны долгандыр боттарының хуузелдин улам сырый каттыштырыл, моон сонгаар-да база пролетарыны интернационализациялал принциптеринге шыңчы чорутуу ыдыктыгы биле наамгалаарын, совет улустарның аны-дуңма найыралын наамнаарын болгаш калбартырын, ССРП-ниң XXVI съездининиң төгүлүг шиптилерин, коммунисттик тургузууш-кунуң пландарын боттандырынара бүгү күжүн болгаш энергиязын бээрчидей националдарды улуг Төрүз чорутуустан — Совет Социалисттик Республикаларга Зиелиниң экономикагын болгаш наамгалал күчүзүн быылыгларынага салышыкыны киикерин деничин Төп Комитетке болгаш Совет чазакка бүтүрүлгит тулар.

Бистің хай националдыг Төрзэн чуртувустуң бүгү улустарының каң дег бы-
шыг хайгыт эми хайыназы болгэн эки-түнмэришине чорук дедгелэми!

Коммунизм дэш демиселге совет улустуң дайынчы авангарды болгаш организа-
торлары — Совет Эвилелиниң Коммунисттиг партиясы делгезерин!

ССР Эвилелиниң тургустунганының 60 чылынга тураскааткан
КП обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди Совединиң байырлыг хуралына СЭКП ТК-ны
жигүүнүгө кандидат, СЭКП обкомунуң бирги секретары Г. Ч. ШИРШИННИИ илеткел

алчы чинары совет
отизминь болгаш социа-
л интернационализмид,
с аай уаут Совет Төрөө
нга бериянген хагы
ралдын баурунга ки-
ери — партиянын ыдык-
үздөлгөзи болур» деп,
ини XXVI съездизиге
ая.

хүтнерде совет кижилер тарыхым уруг байырамына көк уруг өөрүшүн бөлгөнүк кыришкын-биле демдел турар. Бүгү чуртта ар канча турар юбилейлер байлар-дар партиянын болгон ишуну бузуу-бас чыгыс ээни, марксизм-ленинизмдин чур уугу тутуна оларын ишчанын, коммунизмдин идеясынча бурунгарлар ар оларын чайгызын чок ишпирачынч күтүүгү көртү болуу турар.

Ия дакыр өрүсүнелг Со-Тывадын коммунистери, чур амылты чоннар интэр-нализмдин дегенч интиригерге, совет улус-нын байырамына болгон м-дунчалышкы бузуунга он сонгар-даа шыныч бол-ур, Совет Эвезелинч Ком-мунистг партиязынч XXVI саздынын төөгүгү Шинт-расерин күтүсдеринге, биз-а чуртүзүска коммунизм-тургузарына боттарынд өс-шүдүргү ажал-ажы-биле дементг салымыкынын киз-р дээрин оларын мурун-д СЭНП ТН-га Совет ча-ка-ка бузүсдерин ачкылар-рунор деп, Г. Ч. Шарын-аткынын түнчүлүкка чү-лаалыг, Совет Социалистг-субликарар Эвезелин, со-т улустарын акы-дунна икиталын, Совет Эвезели-н Коммунистг партиязы-н доржактавак керээздерин итат.

нары болгон специалисттери сутарылга менун калыбтары таалай-бале бо чылын чаа-чаа чедикчиланарын болгон. Чуртта сутугаты тарылга шолдер 3,9 миллион гектар четкен болгон эрткен чыл-дааындан 30 муң гектарга немей наабаглан.

Ыетгамини хоорайлары-нын болгон суурдарынын ажал-шичиери ВКН-ий V съездинде шийтирлерин амидыралга боттадыры-шаан, чуртуң аязы-буру рай-оннарынга сутугарыгалың хей каналдары, шловинала-рыны ыкса хуусаада туткан.

Республиканы солгу тала-ны девискериңде тараачи-нар дыга эки аймаккан. Оол тутпелени ыда гектар са-ныял ристин дүмүдү бо чылын 32 центнер четкен.

(СЭТА).

А: Бапловский аялчы чоп-вилелериниң тейзелекчидери кылчыннар холдарындан тутулм. Неаполь хоорайың кудуч-шөлдеринге чыксаалы үлгөү үрүткени хаар дэинге удур-ын илгерейтээн. Полтебей-тапышышкынындан аялчыт-ын.

СОТА-тың фотодирекциясы.

Медээлер

ОРУС ЛИТЕРАТУРА ДУЗАЛААН

«Ном болгант СССР-нн уаустарын найралы» деп темалыг Кызыл хоорайныч помага ханджыдылар ниятизелини хуралы болуп өрткөн. Алаа оон даргаам М. А. Халахан иштелиди кылган.

Уагт Октябрын тик-летелиниң соода бистин чуртубука 57 аны-агы нацияныч улустарын бички чогаатканын бол-гаш литературалык тур-густунган. Оларныч чогаал-дында бо хүннерге чедир боттарыныч чагыдарын болгаш амьдыралын көр-гүзүп туралар. Маңаа орус литература онзагай черин дөп, белорус, ру-сия, казах, эстон, кыргыз болгаш еске-даа чогаал-дарын үндөдирерине улуг илгити берген.

Расул Гамазатовун, Ю-стиас Мариничюстун шүдүгелдери, А. Емель-новтун, С. Козлованыч очулгалары оон дылаа үн-гүлөс. Ол ишпак Монгуш Кежи-Лопсананыч очул-дурган Байрыкынч чо-гаалдары кол чери ээ-лөс.

Хуралга шүдүкчү С. Ко-злова боа түвө чугаа-лаа. Ол орус дылче дая-тыма дылче бир шүдүк чамыдыларын очулду-ган. Авторунч чогаатканы «Даш чокукчу», «Кызыл оруктар», «Ажылгылар» дөш оон-даа еске шүтү-терин хуралдыч кыркыч-лерин согуурган дыкнаа-нар.

М. ЯКУШЕВА.

СОЛУН УЖУРАЖЫЛГА

Кур-Чер ортумак шко-лазынч Шамбалыг шко-лазынч хосту хуреп талазы-биле командаз аалдан чораша. Бо жожа турар ийн суурларын бички моголеринч бо маргылдаанын дуга-йын баш удур чаралаа. Ычанганг школаныч спорт залын көркүч-лөр дөдөн.

Хурепи хевистиң ийн талазында 26 кг-даа 65 кг-га чедир деңизинч мого-лорынч оюнагырла угуштур турганнар. Маңаа ийн школаныч по-мандалар айы-биле көрү-дөс кылган чоруткан. Шамбалыгынч бички мо-голерин белеткен, баштап келген тренеря Вадим Мо-гуш-оол Кур-Чер ортумак школаныч дооучузу. Оң өөркеткен оолдары ба-гай авес хурепи, 11-12 санга хурепишкен.

Кур-Чер школаның 9-ку классылары Артем Монгуш 52 кг, Шойлаа Са-мырлар 65 кг деңизлерге чараш хурепи, көркүч-леринч согуургалын чедир алганнар. Ужуржыштын-ын түнелинде команда-лар хундул бижиктер-биле манбатканнар.

О. ТЕЖИТ.
«Тилеке» совхоз.

НАЙЫРАЛДЫ АЛДАРЖЫТКАН

Кызылда № 7 ССР-нн 50 чымы аттыг школаның 3-5 клас-сарынч өөренткелеринч Уабек, Кыргыз, Туркмен, Тажик ССР-лерге тураскааткан фе-стиваль кежээни дыка содун өрткөн. Ук рес-публикаларынч эконо-мика база культура хөг-жүдөзинин дугайында урутар согуурган.

Республикаларынч чо-нуң национал идик-хевин урутар келип алгылаан онзагай көрүштүг, чараш. Тускай өрөддө аны-агы национал чоңун азы-те-мин кылган белеткен, дөдөч салган. Ук азы-темин канчаар белет-кө-рүп база айтып каан.

Кежээниң аны-е содун кеээ концерт болган. Аны-дунда республика-ларынч ур, танды уран чү-дүп урутар күстөөн.

Р. ДОЛЗАТМАА.

Бистин бо тураскаат-кыч хевиниңе майыраа дуга-йында бодунуң концерт-ринч репертуарына, эрти-ринч турар медээлеринч про-граммаларына, аны-е чо-гулазынч аны-бүрү пла-нарныга кырыштырбисин тур-гар ыдыг культура алы-е черлери — кудугар, библио-текалар, кызыл-бузулар чо-доп диджи-биле согон болуп бис. Хандагайты суурда ра-йонуну Кызылтурга бажыны ба-аа мынды. Совет уаустун ин-тернационалчы акы-дунда я-йралыгына тураскааткан кө-рүдөдери, концерттерин, ке-жээлерин алаа эртинер кел-ген.

Юбилейге уткуштур

АЯЛГАЛАР КУТТУЛУП ТУРДА

№ 6 КМК-аыныч аялчы коллектив харыялар кыл-дыр хуваашканнар.

Культура бажыныча кирип келген кижиниң кичээлери-нда фойеинч ханаларында шеверини-биле парала биж-кеш аскалал каан шайыр-дугайында уагтер домктар, шыларангай кижилеринч мерген сөстери сөстидери хаара тууду. тус черинч ку-рукчуларынч найрал тема-

леп алырыңче улаңгайы — кежээниң база бир онзагай талазы мында. Оон чажыды тү-дөп дая, хамык уагтер бел-етке, баш удур планан ал-ганда деп демдегелери чу-гула.

Ында чурттап турар орус Леонид Бубенцов, белорус Виктор Сороса, морда Пётр Башнев уатар Рифат Запи-ров, марий Сергей Ковалов болгаш удмурт Василий Сы-

нов олар боттарынын өскө-төрөн черлеринин дугайында ырал, шүдүктөөнөр.

Шынаа-ла аны-бүрү нация чоңарнын национал хевин кеткен оолдар, кыстар хевин-га үнүп кырге, зал ишти хе-реденип найна берген ыш-кып, ол хере көрүштүг, ол

хере омакшымдыг, онза кыл-дыр көстүр болган. Солуи программалыг, боду-гүрүдө концерт деп санап боду-гүрүрүгүтүнч сөздөдө, кежээниң организаторлары № 6 КМК-ынч коллектив аалчыларынч тыва оюнарны согуурган көрүңче чалаан-нар. Олар оюнарны түгө согуурган көрөн өвөс, харыч ойнаарыга бажы кыркып турганнар.

Чүдүм ЧАП.

Уранчуу делегейинде

ШҮЛҮКЧҮ БОЛГАШ ЧУРУКЧУ

амьдыралынч ыкыма дөш еске-даа бөлүктөдөн алган боду-гүрүмдарында мында ба-аа кирип турар.

Ыштар болгаш бажынар, дагалар болгаш хемир, хүн болгаш сымдыстар — шак бо бүтүгү оң өңдөн таарышты-рып, чуруп үндүрүп турар. Ак-көк, ногаан, сарыг, кызыл, кара, хүрөн өңдөр оң боду-гүрүмдарында кодаан. Оон чуртутуңиң чериле дагалар-ынч, ыштарынч алыштыгы-на ышпак Арешаттын шү-дүктөрү бир аны-е онзагай.

Арешат Арешаттын Ап-тарак дөш хоорайжыгында тураттунган. Оон соода Ере-ван университетинде өөренип тургал чылдары, баштайгы парлаткан шүдүктөрү, шүдүк-чүнч мергежилиниң бедни-

ге чедир берге чылдары, баш-тайгы номнар. Олаа сурагыл шүдүкчү боду берген, помчу-чуларынч хуааа көрүштү-күчү чаалан алган. Армян ды-лаа чеди помчу, орус дылаа бир чымдынны, польша, ан-гли, чех, француз, румын, ис-пан, ол ышпак бистин чур-туту-гүрүмдарында оулааларын парлаткан. Бодуңу армян по-зиция хуааа чугаалап тура, Арешаттын чогаалдыгы-нын дугайына оон өртөп бол-бас, Ол оң өскү кезин апар-ган.

— Бодуңун төрөн черин-де демір-үжүк болгаш бийи-р-биле чуруп көргүзүп турар мен, оларынч чогуу каймы-кыл, каймык немоде дээрин чугаалаарында бергедөр мен.

Шүдүкчү-даа, чурукчу-даа боду тура. Арешат бо бүтү-гү бодуңуң сөткүл-чүрөмге аң-не чоок кылдыр хуааа-нч ап турар. Уран чүдүдүн ийн аны-е жанрыга амылдап ту-ра, ол көздө ол-ла көзөр артып турар. Ону кандыг-бир шүдүкчү аам чурукчу-биле бузаары берге.

— Хүңге оң хамаарылга-мы онзагай. Хүн бүгү-ле чаагай, чырык чүдүдериң илерли болушаан, оң чогаалды-гында — уран чуртуталда-ла, шүдүкчүнч өвүр-хевиниң дая-тыма чугула рольду ойнап ту-рар.

Лев МАНАЕВ.
(ПМА).

турган. «Алардыг болгаш күчүгү энелелик», «Советтер чур-гу — бистин оранымыс», «Төрөң чурт чүдөн эгелээр?» деп чараштыр кылган номнар делегелери баа бар. «ССР-нн 60 чылы», «Төгүгүнч ба-зылар», «Бистин суруу-суз оң бирги беш чылда» деп альбомнар, партоктелер баа белеткелтиген. «ССР — Төрөң чуртуту» деп пионеря маршрут бугаар литература пропаганда урутар биб-лиотекаларында уламчыл турар.

В. ОЩЕПОВА.
Тандымың төн библиотека четкиниң директорунуң урутар-биле амык талазы-биле ораакчымы.

«ССРЭ-ТӨРЭЭН ЧУРТУМ»

Уагт чуртуту-гү алаан чы боду-гүрүмдарың чоок-шудан. Алаа белеткен кайла-даа хайныкан. Уру-дуг библиотекалары бо амык баа идеяленип ки-ржи турар. Амьдыралдыч совет хевин, ССР-ннч тургустунганынч төгүзү, төрөн черинин дугайы библиотекаларынч аялчыныч кол улаңымкынч апарган.

Библиотекалар социализ-мич чаалап алышкыларын, совет кижилеринч күш-ажы-чы тикелелеринин дугайында беседаларын, ымыкч ном-чулгаларын, утениктерин, кежээлерин чорудуп турар. «ССРЭ-Төрөң чуртуту», «Ле-нинчи чагылар бугаар чо-руп өр бис», «Бүгү наиялар-нын урутарын найралдык хуралар» деп темаларга бе-седалар бо-ла эртер.

Балгазынныч урутар би-блиотеказы (эргелекчи О. А. Филкова) «Найралдыч эа-челери» деп веделерин ор-ганизастаан. Ону школа-биле кады эртинер. Библиотека аялчыларынч класс ша-ктарын, шүгүм чыкнааларын эртинеринге идеяленип ки-ржи турар. Викториналар, утениктер, конкурстары база органи-застап турар. «Төрөң черинин дугайында кым хөйүч ном-чаан боду, ол хөйүч билди» деп литературалык виктори-наны Хову-Аксынын урутар библиотеказы (библиотека-лар Н. О. Шемир-оол, Т. Х. Оюу) эртинер. Алаа чедиг классычлар Тываның дуга-йында хөй-ле чүдүдериң чу-гулап турганнар. «Даштык-ка сөз чамыды» деп утени-ктерин Бай-Хаактын төн библиотеказы (библиотека-лар Л. В. Ковалова, О. А. Тимофеева) организастап, даштыкка бичи урутар-нын амыдыралы-биле тааны-тырган. Делегейинч урута-ларынч аразында найралы-нын дугайында баа чугаалап

лит чуртталга, бугуруге бол-гаш хөй-нити амыкында идеяленип кирижеле дөш чараш калбарган. Бол-тывы-мыч уран чүдү көрүдөдери, чураша, чазал, дараал, ар-гаан чүдүлөр, аны-бүрү аны-е чөм делегелери, спортчу маргылдаалар эртинери эки чааңал апарган. Агиткварти-раларынч спортчу команда-ларынч аразыга шалчир ку-бонту донтаккан.

Бистин хөй националду-гунч Төрөң чуртуту-гү амык, амьдыралынч дуга-йында темалыг кежээлери, дөңиң, беседаларынч план бугаар организастап келген. Агиткварти хуралдарын квартал сайында эртинер турар. Паралга чагыдыга-зынга өргө бугуруң идея-ленип киришкен. «Воспитание в школе» деп журналды, төп согууларын, еске-даа жур-налдарын барык өг-бүдө бүр-

үч чагыдып алган. Ол бүгү масса-политиктиг амыктын түнелинде сурунч ийити культуразы бөдөн, ку-дугтуулар ары-саяг, чаагай-лазгыттыган, чурттакчыларынч бажынарныч агартып чуга-лаан. Сурунч курум-чүрүмү оккыган. Бугуруге амыкты мурыкчы, хөй-нити амы-дында идеяленип өг-бүдө-лөрүнч саны көүдүдөн. Чыкээ, хөй урутарынч не З. С. Чо-лоурун үш уруу школада эки өөренип турар. Зоя Свири-нова — № 3 агитквартирынч даргаам, бугуруге боду эки амыкдан, эш-өвүрү бугуруге болгаш хөй-нити амыкчы-ке эки хаара туудуп келген. Оң даргалаан агитквартирамы суурда эки амыкдыг.

А. ДАРЖАА.
ЧУРУКТА: Сесеризг шко-лазынч башкылары.
А.МОНГУШТУН фотоу.

667000, Кызыл, Шетинкин болгаш Кравченко кудумчузу 2-23-54, харысчалыг секретариаты 2-23-33, секретариатынч шалчынны 2-31-75, культура калдызынч 2-23-54, кеээ амык-агы калдызынч 2-21-47, уагтер калдызынч 2-31-75, чаага калдызынч 2-41-27, информация калдызынч 2-20-60, корректорлары 2-27-41, бухгалтерияны 2-12-43, содун келбей барганда 2-32-75 телефонче долгаар.

Оон-биле кады кежээниң аорганмазынч база бир кезин болуп ыры, шүдүг, таптылар конкуруаңга идея-ленип киришкен дөш, аалчылар кежээниң тускан аялчыларынч база тывыска-лаан.

Ычанганг Хандагайтынч Кызылтурга бажыныча болуп өрткөн интернационалчы най-ралга тураскааткан бо ке-жээ чоңга солун болгаш кы-жиздикчи утка-шымары-биле онзагай болган. ССРЭ-ннч тур-густунганда бээр 60 чыл оюнга тураскааткан көрүдө-лөр, концерттер болгаш өскө-дө амык кемелеринч ре-аниде чыгынган унелгит ма-териалдар Кызылтурга бажы-нынч фондусула хөй. Ол-ла бүтүгү чоңга моон-даа со-гаар согуургалынч бараалга-ры Кызылтурга бажынынч аялчыларынч чугула согулаам.

Чүдүм ЧАП.

СПОРТ

БАЯН-КОЛЧУЛАР ТИИЛЭЭН

Чоокта чаа Кызыл райо-нуң Шамбалыг ортумак шко-лазынч спорт залына ССРЭ-ннч 60 чылдагы тураскааткан районунч бирги чери дөш волейбол маргылдаазы ар-уаустун аразында болуп өр-ткөн. Алаа сөс команда кырып-кан.

Спортчу демиселдин түн-елинде баян-колчулар бирги, ийити Кыр-Чер сурунч командазы, үшкүзүч — шам-балыгчылар ээленир.

Маргылдааның түнелинде районунч спорт чөвүдизинч далаазы Т. Кыргыс тилекчи-лерге шамбалылар тывыс-каан спортчулар моон-даа согаар чедикшилеринч кү-зөп.

С. МОНГУШ.

БИРГИ ЧЕР ДЭЭШ

Кызыл районунч шымдыра-га бирги чери дөш маргыл-даа Каа-Хем суурга болуп өрткөн. Эр уластан 11 шы-марк шымдыраачылар ойнаа. Бирги чери Б. А. Самдан (районуң ийити херектер кидизинч аялчыдыгын), ийити чери Эрес-оол Ооржан (партия райкомунуң инструктор), үшүр чери Давид Доржу (райкүсөмонун секретар) ээленир.

Маргылдааның районуң шымдыраа федерациязы (дар-гаам С. Дандар) организастап өрттирген. Херөжөн уаустан 7 киж кирип турган, ма-ңаа чүгө Каа-Хем суур-биле Кур-Чер суурларынч тал-кери киришкен. Кур-Чер суур-дан 10-гү классы Ирия Те-жан тилекче болган.

Команда аайы-биле бирги чери Каа-Хем сурунч, ийити чери Кур-Чер, үшкү-нч Сулкан сурунч шым-дыраачылар тус-тузула үлөш-көнер.

Тилекчилерге хундул библиотекинч болгаш өрткөтк белеткери тывыскаан.

З. ТЕЖИТ.

телевидение

ДЕКАБРЬ 17-ЛЕ БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН
8.00 — «Уе». 8.35 — Эргенг сула шимчээлениң. 8.50 — «Якуб акы». Белорусиянын уаустун шүдүкчү Якуб Ко-дастың дугайында докумен-талдыг фильм. 9.35 — «Боду-нун чери». Уран-чечен теле-фильм. 11.05 — А. Скрибин. Оркестранг фортепианога ко-перт. 11.35 — Медээлер. 11.40 — 17.00 — Чапар. 17.00 — Медээ-лер. 17.15 — «Тоол аалдан ке-ди». «Сымды-оол». Уран-че-чен телефильм. 18.15 — Бөгү делегейде. 19.00 — «Артика оруу». Социалдык Күч-ажылың Маалыры, ССРЭ-нн дайы флотунун министры Т. В. Гуженко дамчыдылгага кирип. 19.45 — «Афра ча-гылаан тур». Фильм-ко-перт. 19.55 — «Бездир черге демисел». Уран-чечен теле-фильм. 2-ги серия. 21.00 — «Уе». 21.35 — Орус музей. XIX чүс чылдын чуруга уран чүдү. 22.05 — «Известия» со-дунуң шапналы дөш кон-кейге делегей маргылдаамы. Швейцариян шилденек коман-дазы — ГФР-ннч шилденек Хо-кей маргылдааның улаң-

БАЙЫРЛАА ЧАГААЗЫ

Өндүр улуг сурагжаан өй, Өндүр улуг дошчуураан даң! Ол чыл меңээ уттуңдурбас, Он дөрт харлыг турдум, оол-дар.

Тамы ышкыш, нарангы дүн Дагын көстүп келгилээр-дир. А сургуул?!.. Хууразын!

Аштаңгы, сок берге өй-дүр, Чанагаш дег самдарак мен...

Салым-чолум түрүл чорду. Бот-даа канчаар! Шакол чы-лын

Бо-ла чоңум төдү ындыг. Дайын турду. Хүн-не санай Даржым-чоаг, хоозурал.

Будун шериг аша сокчуп, Будун суурлар аштан ондаан. Урелишкын, өрттөр долган!

Ур бооп келир ирги бе аар?! Таварлашкан салымчыс, Дарлаткан хөй кижилер дээш.

Өндүр Ленин эрестери Өлүм уткыч түлчүп үнгөн. Тараачынынч ажылчынар Талалашкан, тура халаан.

Кызыл тукут көдүргөнгөр, Октябрынч өттүгү хуну Нырыскаа хосталганың Оңмас, ыдык даңын берген.

Харын-на ол даңынч өртү Хаанарны чидир чипкен.

Аайын артаан хаанын дүжүр Алагадаан Октябрь ол... Хувискаалдыч чачыны оон-на

Кудум-чүрүнч тудуп алган. Оон бээр-ле катан-катан Ону алган чорудурун деп.

Партиямыс мени чедип, Баштап чорур дээдим чүвө. Хамык-ла чут соода калган. Найган ханмас чолдуг-дур мен.

Алган чүдүм төдүдү дээш, Алаа мантал, дээм йөрзөл! Таныыр силер мени, оолдар. Талаңар мен, ирекер мен.

Чолдуг чырык, нежик шай-наан Совет черинч төлү-дүр мен. Дөлгөм чуртум хамаатым, Детикчи мен, шүдүкчү мен. Оонургал чок үлүг-чолум

Оргу-дески база турбаан. Шилага өөрөмдөн мен, Ытыкчир коңга дыкнаваан мен. Берзенипкеш, тууйбу-биле Бедик тудуун кылышкан мен. Өсиелерге нежашкан, Өгүп туткан белзэм ол-дур. Шаптаралдыг чачмы шаам дег.

Чаагай шаңнал меңээ тур-баан. Амыдырал, амыл-ижим Азыл-тур мен, өңүктөрүм. Ычангаштынч силерден мен

Ава-чурт ам силеринге Амыраштынч таалазын дээш, Эки херен бугуверде, Эки ырлар бижип чор мен.

Ычангаштынч үлөңөр мээ Ындыннан изэр чечкентер де Ычангаштынч кежиктиг мен, Ырмы болган детикчи мен.

Делгемер ам силеринч. Дески ашын, эргимерин. Байырлада өөрүшкүңөр Байырларым ужуру ол.

Салым-чолуар аңгы-даа бол. Чаңгыс улуг чыкнаалдыг бис. Силер-биле кады чораша, Силги, шыран ырлар дээш мен.

Сырын, өткүт үнүңүлериң — Чыкнаалдың эң бажына баал.

Ырларыңар, урутарым, Ыран дээрже умуккай аан. Күндөлдөргө сылдыс эрттир Күштүг, чоргаар бедий бер-зин.

Изиг, улуг үлөвистиң Чүңү ышкыш тудуш чорур. Чүрүзисте дириг хевзэр Ленинге дээди йөрзөл.

Өргүн чоңун амыраткан — Өбөс, венктер өттүгү чурттаар. Октябрынч чалакчың — Партиямыс делегерчиң!

Оңма, чайна, улаң хып-ла, Магаданыңч меңе хала!

Монгуш ӨЛЧӨЙ-ООЛ орундан очулдуган.

ХОККЕЙ

— Швейцария-биле ССРЭ-ннч, Финляндия-биле ЧССР-ннч шилденек командаларынч аразыга чоокта чаа болгу-лаан маргылдааларынч үсөмдө шыгыш демиселди адыр чүвө болза. «Известия» содунуң шапналы дөш де-кабрь он аядыда Лужникиде Спорт ордузунаа агаалы-маргылдаа бо чымын му-рунда чылдарда ышкыш дөрт эвөс а беш команда, Чехо-славияныч, ССРЭ-ннч, Чехо-славияныч, Швейцария, Финляндияныч болган ГФР-ннч командалары ойнаар бол-ган ССРЭ-биле Канаданың хоотун хоккейчилеринч ийн ужуражышкыны болуп дөш чүвө билдиргил-дир — деп, ССРЭ-ннч Спорткомитетинч хоккей өргөдөлүнч началь-ныг спортчу аалдарыг мас-тери Б. Майоров совет бол-гаш даштык журналистерге (400 хире кижы мында чедип келген) паралага конферен-цияга чугаалаан.

Моон соңгаар болуп ужу-ражышкынынынч расписани-еиз мындыг: декабрь 17-де — Швейцария — ГФР, ССРЭ —

Финляндия, 18-те — Финля-ндия — ЧССР, 19-та — ЧССР — ГФР, Швейцария — ССРЭ, 20-де — Финляндия — Швейцария, 21-де — ГФР — Финляндия, 22-де — ССРЭ — ЧССР. Де-кабрь 18-те болгаш 20-де ССРЭ-ннч болгаш Канаданың хоотун-хоккейчи-леринч ийн ужуражышкыны болуп, Маргылдааларынч 12 арбитр-судьялар эртинер, оон ий-тити адыл кол — Ю. Карва-дия (Новосибирск), А. Фе-дотов (Горький), У. Линдберг (Швейцария), К. Г. Кайла (Финляндия), М. Ибра (ЧССР), В. Копала (ГФР) суулар бол. Бистин коман-дамыс мындык составтыг ой-наар: вратарлар — Третий-биле Мышынч; камгалакчылар — Первукин, Беляев, Шой-лов, Фетисов, Касатова, Баби-нов, С. Гимаев, Мартынов бо-гаш Зубовч; халдакчылар — Крутов, Ларонов, Мальцев, Шаламов, Шепелев, Капустин, Герасимов, Быхов, Ва-сийкин, Светлов, Жуков, Кожневиков.

даймын. Кинопопоя, 12-ги фильм. «Далайга тулчуу-кум», 15.50 — Медээлер, 16.00 — 18.15 — Чапар.

КЫЗЫЛДАН

18.15